

Warm

Nederland

**Feestelijke aftrap NVI:
Nederlandse verwarmingsindustrie
bundelt krachten**

- 4** Ruime installatiekeuze voor nieuwbouwkopers in Lelystad
- 14** De verwarming van een ziekenhuis
- 18** HR-comfort op zorglocaties
- 22** Halinstallatie in Warmond klaar voor de toekomst

Inhoudsopgave

Pagina 3

De energie van ...
Wim en Marius

Pagina 4

Nefit-oplossingen in
nieuwbouw Lelystad

Pagina 8

Nieuws

Pagina 10

Verwarmingsindustrie (NVI)
bundelt krachten

Pagina 14

Bosch Uni
Condens 8000F in
Rijnstate ziekenhuis

Pagina 17

Column

Pagina 18

Nefit TrendLine in
zorglocaties van Dichtbij

Pagina 22

Verwarming bedrijfshallen
met Bosch Condens 7000F

Colofon

Hoofdredactie

Jan Blom (Bosch Thermotechniek)

Ontwerp en vormgeving

Crossmedia Communicatiegroep,
Heerenveen

Tekst en redactie

Krachttaal!, Purmerend

Fotografie

Zorro Producties en Marcel Israel

Nieuwbuurwijk in Lelystad

Fase 6 van nieuwbouwproject Buitenhof in Lelystad. Het merendeel van de woningkopers kiest voor de Nefit EnviLine all-electric warmtepomp. Anderen verduurzamen stap voor stap met een hybride- of HR-oplossing van Nefit.

4

Nederlandse Verwarmingsindustrie

Hierin bundelen marktpartijen de krachten. Marktgericht opereren, duurzame en comfortabele verwarming voor de gebouwde omgeving en productontwikkeling ten behoeve van meer circulariteit en CO₂-reductie staan centraal.

10

HR-comfort voor zorglocaties

Betrouwbare verwarming en een ruime voorraad warm water zijn essentieel in de zorglocaties van Dichtbij. De Nefit TrendLine AquaPower HR-ketel biedt uitkomst.

18

Verwarming ziekenhuis

Vier Bosch Uni Condens 8000 HR-ketels met elk een vermogen van 1200 kW. Samen vormen ze het energiezuinige hart van de verwarmingsinstallatie van het Rijnstate ziekenhuis in Arnhem.

14

Halverwarming

Diverse bedrijfshallen in Warmond worden verwarmd met de energiezuinige Bosch Condens 7000F staande aluminium HR-ketel.

22

De energie van ... vakmannen Wim (65) en Marius (69)

‘Samen hebben we 100 jaar Nefit-ervaring’

Wim en Marius werken allebei al vijftig jaar in het installatievak. Sinds 2008 voor installatiebedrijf Gebr. Janssen Beugen. ‘Wij stammen nog uit de tijd van de oliegestookte installaties en hebben de overstap naar aardgas meegemaakt. De mensen zagen ons graag langskomen met gasgestookte haarden, verwarmingsketels en geisers. Verwarming en warm water werden een stuk goedkoper. Nu is dat anders. De energietransitie is noodzakelijk, maar kost de mensen wel geld.’

Beiden hebben altijd een sterke merkvoorkeur gehad. Eerst Crane, dat later Nefit werd. ‘Die voorkeur is altijd gebleven. Degelijk, betrouwbaar en qua comfort en prestaties altijd goed.’ Bij Marius thuis staat inmiddels een Nefit warmtepomp, maar zijn buurman heeft nog een 39 jaar oude Nefit Plus 940 VR-ketel. ‘Ze draaien allebei probleemloos.’

‘In de afgelopen vijftig jaar verkochten ze samen minstens vijfduizend Nefit-ketels. Het aantal Nefit-ketels dat ze hebben onderhouden is minstens zo groot. ‘De uitvinding van de HR-ketel door Nefit was een belangrijke doorbraak. Ook vandaag de dag nog verkopen we naast warmtepompen heel veel HR-ketels van Nefit. Omdat je ook hiermee in deze fase van de transitie flink gas, energie en CO₂ kunt besparen.’

Wim en Marius hebben voor de meest uiteenlopende klanten gewerkt. Van particuliere woningen, bedrijven en scholen tot brandweergarages en seksclubs. ‘In een klooster in Venray

Servicemonteur Wim Hopman
Verkoper Marius Nijsen
Bedrijf: Gebr. Janssen Beugen
Verkochten meer dan
5.000 Nefit-ketels

hebben we bijna veertig jaar geleden een van de eerste Nefit-cascades geïnstalleerd. Bij het ingaan van de zomer- en wintertijd ging Wim altijd samen met zijn gezin even langs bij de nonnen om de installatieklok gelijk te zetten. De mensen weten zo'n persoonlijke aanpak te waarderen. Het levert trouwe klanten en jarenlange relaties op.’

Nog elke dag oefenen beide vakmannen met plezier en passie hun vak uit. Marius is al een paar jaar met pensioen. ‘Maar ik draai nog altijd een zesdaagse werkweek en ben als vraagbaak altijd bereikbaar.’ Wim twijfelt nog over met pensioen gaan, nu zijn pensioenleeftijd nadert. ‘Maar ik weet nu al: ik ga zeker niet stilzitten.’

‘We hebben de overstap van olie op aardgas, de eerste HR-ketel én de warmtepomp al meegemaakt’

Fase 7 nieuwbouwwijk 'Buitenhof' in Lelystad

Voorlichting en keuzemogelijkheden geven doorslag bij koperskeuze

‘Ga je pas over een paar jaar over op een duurzame installatie dan wordt dat qua financiën en overlast een veel ingrijpendere operatie’

Een nieuwbouwplan dat enkele jaren heeft stilgelegen. Installatietechnisch voorbereid op de plaatsing van HR-ketels. De bouw wordt weer opgepakt. Hoe laat je als installateur kopers dan alsnog warmlopen voor een duurzamere oplossing? Johan Hoffer van technisch installatiebedrijf J. Hoffer BV vertelt over zijn aanpak.

‘Buitenhof’ in Lelystad wordt een luxe woonwijk met in totaal zo’n vijfhonderd woningen. Al in 2007 ging de eerste paal de grond in, maar vanwege de crisis kwam de verkoop van kavels en de bouw van woningen stil te liggen. Inmiddels is de markt weer aangetrokken en is de wijk in trek bij het koperspubliek. Fase 7 betreft 24 nieuwbouwwoningen, met keuze uit drie woningtypen. Met het oog op verduurzaming en waardevermeerdering van deze woningen startte Johan Hoffer in overleg met aannemer Vlasszak uit Budel een voorlichtingstraject over de mogelijkheden van een duurzame installatie-upgrade.’

Demonstratie en uitleg warmtepomp

‘In vier weken tijd hebben we alle 24 kopers één voor één uitgenodigd op ons bedrijf, vertelt Hoffer. ‘Daar hebben we een all-electric oplossing van Nefit die we compleet draaiend kunnen demonstreren. Want als je een warmtepomp-systeem wilt verkopen, moet je goede voorlichting geven. We hebben uitgelegd dat hier direct investeren in een duurzame installatie de beste keuze was. Of op z’n minst de voorbereidingen laat treffen voor verduurzaming van de installatie. Ten opzichte van die extra investering staan namelijk een aantal belangrijke voordelen. Je sorteert voor op een aardgasloze toekomst, je draagt bij aan een duurzaam klimaat en bent op termijn qua energiekosten goedkoper uit. Ga je pas over een paar jaar over op een duurzame installatie dan wordt dat qua financiën en overlast een veel ingrijpendere operatie.’

Woning meer waard

Een ander belangrijk argument was de waardevermeerdering van de woning. ‘Stel dat je over vijf jaar je huis te koop zet. Je hebt daarin een all-electric warmtepumpsysteem zitten. En je buurman met precies dezelfde woning,

‘Er doen over geluidsoverlast de wildste verhalen de ronde, maar deze Nefit-buitenunits zijn echt geluidsarm’

maar voorzien van een HR-ketel, zet ook het bord ‘te koop’ in de tuin. Dan weet je dat jouw woning meer in trek zal zijn en dat je dus ook een hogere verkoopprijs kunt vragen.’

Geluidsarme buitenunit

‘Meestal zette ik stiekem de Nefit EnviLine al aan en maakten we vervolgens met de kopers bij de split-buitenunit een praatje’, vertelt Hoffer. ‘Als ze mij dan vroegen of zo’n buitenunit veel geluid maakt, vertelde ik dat ze al een tijdje naast een draaiende buitenunit stonden. Ze hadden er niks van gemerkt. Er doen over geluidsoverlast de wildste verhalen de ronde, maar deze Nefit-buitenunits zijn echt geluidsarm. En om ze volledig te laten integreren met de woning, spuiten wij ze desgewenst ook nog eens in de kleur van de gevelsteen.’

All-electric, hybride of HR

Het resultaat van Hoffer’s inspanningen: in achttien woningen werd een all-electric Nefit EnviLine Tower warmtepomp (7 of 9

kW) met split-buitenunit geplaatst. De elektriciteit hiervoor wordt in de meeste gevallen opgewekt door zonnepanelen op het dak. Vier kopers kozen voor een hybride opstelling: een EnviLine split (5kW) + TrendLine HRC 30 CW5 (hybride). De overige zes kopers kozen voor alleen diezelfde HR-ketel en zullen stap-voor-stap hun installatie laten verduurzamen. Hoffer zorgde ervoor dat hun woningen daar qua afgiftesysteem nu al op zijn voorbereid. Nefit Bosch zorgde voor de EPC-herberekeningen en ondersteuning bij de SDE-subsidieaanvraag.

Nefit EnviLine Tower

Hoffer koos voor de Nefit EnviLine Tower vanwege de geïntegreerde warmwatervoorraad (200 liter). ‘Een compacte alles-in-één all-electric warmtepomp. Weinig opstellingsruimte nodig, geen losse componenten en uiterst betrouwbaar. Fase 8 wordt hier volledig gasloos. In de verkoopbrochure van de woningen staat - je raadt het al - de Nefit EnviLine Tower standaard vermeld.’

Nefit EnvilLine Tower all-electric lucht-water warmtepomp.

Scherp geprijsd alternatief voor open geisers

Bosch Tronic elektrische warmwatertoestellen

Nefit Bosch introduceert een nieuwe serie elektrische warmwatertoestellen voor vervanging van conventionele geisers. Deze zijn door aangescherpte NOx-wetgeving van de markt verdwenen. De scherp geprijsde Bosch Tronic toestellen zijn geschikt voor zowel de particuliere markt als de projectenmarkt.

Bosch Tronic TR5000

Dit doorstroomtoestel levert tot 6,3 liter van 40 °C per minuut en de temperatuur is traploos instelbaar tot 60 °C. Met een instelbaar vermogen van 11 of 13 geschikt voor een of meerdere tappunten, bijvoorbeeld douche en keuken. Licht van gewicht en passend op de plek van de oude geiser, bijvoorbeeld in een keukenkastje. Voorzien van energielabel A.

Bosch Tronic 4000T

Verkrijgbaar in vier varianten: 50, 80, 120 en 150 liter. Met een doorsnede van 470 mm geschikt voor badkamer, keuken of beide. De watertemperatuur is traploos instelbaar. Een magnesium-anode zorgt voor een lange levensduur van dit plug-and-play toestel.

Bosch Tronic 2000T

Een compact close-in toestel met 10 of 15 liter op voorraad. De temperatuur is traploos instelbaar tot 70 °C. Dé uitkomst op plekken zonder warmwaterleiding of waar het te lang duurt voor er warm water is. Plug-and-play montage is mogelijk boven of onder het tappunt.

Bezoek Nefit Bosch tijdens VSK 2020

Van 4 tot en met 7 februari 2020 vindt VSK 2020 plaats in de Jaarbeurs in Utrecht. Daar raak je in één bezoek op de hoogte van alle ontwikkelingen in de installatiewereld. Het beursthema is 'Middenin de toekomst'. Nefit Bosch presenteert er een breed scala van duurzame installatieoplossingen, staat klaar om kennis en ervaring met u te delen én presenteert er diverse nieuwe warmtepompsystemen. U bent van harte welkom in **hal 7, standnummer B011**.

Inzicht in prestaties warmtepompen

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is gestart met grootschalige monitoring om inzicht te krijgen in de praktijkprestaties van warmtepompsystemen. Ieder Nederlands huishouden met een warmtepomp kan zich hiervoor aanmelden op www.installatiemonitor.nl. Voorwaarde is dat er een slimme energiemeter aanwezig is om meterstanden te kunnen uitlezen. Daarnaast wordt rekening gehouden met het woningtype, de aanwezige installaties en de samenstelling van het huishouden. Op basis van de te verzamelen data kan het gemiddelde

rendement van een warmtepompsysteem bepaald worden. Ook is straks te zien hoe verbruiksprofielen elektriciteit en gas veranderen in woningen waar een warmtepomp is geïnstalleerd. De informatie is van belang om beleid rondom CO₂ uitstoot te maken en aan te passen. Netbeheerders kunnen met de gegevens een betere inschatting maken van toekomstige veranderingen in energieverbruik en benodigde aanpassingen aan de infrastructuur. Het onderzoek loopt tot en met 30 juni 2021.

Aardgasloze trend zet stevig door

Steeds minder nieuwbouwwoningen krijgen een aardgasaansluiting. Sterker nog: in het derde kwartaal van 2019 werden helemaal geen woningen meer gebouwd met zo'n aansluiting. Dat blijkt uit cijfers van Stedin, Liander en Enexis. Alleen bij projecten waarvoor vóór 1 juli 2018 een omgevingsvergunning werd aangevraagd, is aansluiting op het gasnet nog mogelijk. De netbeheerders stimuleren ontwikkelaars en

bouwbedrijven ook bij vergunningen van vóór 1 juli 2018 af te zien van een gasaansluiting. Ze hebben daarvoor de inkeerregeling, waarmee projectontwikkelaars kosteloos een als afgesloten contract voor een gasaansluiting kunnen openbreken. Ook het aantal verzoeken om bestaande woningen van het aardgas te halen neemt sterk toe.

Verwarmingsindustrie bundelt krachten

‘Zonder fabrikanten geen energietransitie’

Op 8 oktober jl. werd De Nederlandse Verwarmingsindustrie (NVI) gelanceerd. De nieuwe branchevereniging deed dat tijdens een inspirerende bijeenkomst op de Vakbeurs Energie in Den Bosch. Na de opening door voorzitter Henk Sijbring volgde een keynote van Ferdi Licher, directeur Bouwen en Energie van het ministerie van BZK.

Duurzame ambities en betaalbaarheid

Ferdi Licher zette in het kort nog eens de Nederlandse overheidsambities uit onder meer het Klimaatakkoord op een rij. ‘We gaan van het aardgas af en stappen over op alternatieve energiebronnen. In 2030 moeten we 49% minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Alleen die doelstelling maakt al dat we zes keer zo snel zullen moeten schakelen als in de afgelopen dertig jaar.’

De betaalbaarheid van de energietransitie - en dan met name de kosten voor consumenten en woningcorporaties - leverde een pittige discussie met de zaal op. Licher stelde dat politiek en overheid er eigenlijk niet van willen horen dat de transitie mensen op kosten jaagt. ‘Die kosten moeten sowieso de komende jaren met 20 tot 40% omlaag.’ Afgevaardigden van De Nederlandse Verwarmingsindustrie wezen er vanuit de zaal op dat daarbij samen optrekken en afstem-

ming met de fabrikanten een voorwaarde is. ‘De afgelopen jaren is alleen de bouwkolom gehoord bij het maken van nieuw beleid en nieuwe regels. Het heeft er onder meer toe geleid dat de geluidsnormen voor buitenunits van warmtepompen zo zijn aangescherpt dat we er met onze huidige oplossingen nauwelijks aan kunnen voldoen. Dit soort regels maakt de oplossingen die essentieel zijn in de transitie juist onnodig duur en zetten een rem op de transitie.’

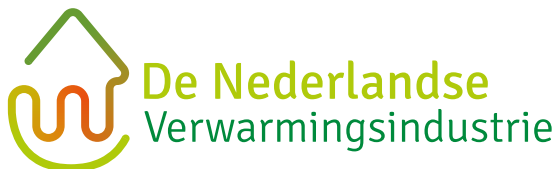
‘Ga met de fabrikanten om de tafel en kies de weg van geleidelijkheid’

Afstemming en realisme

Uit de zaal klonk de roep om met de fabrikanten om de tafel te gaan en te kiezen voor de weg van geleidelijkheid. ‘Zonder industrie is er geen energietransitie. Wij hebben de innovatiekracht. Maar we moeten de verbetering van bestaande oplossingen en de ontwikkeling van nieuwe oplossingen wel in een reëel tempo kunnen realiseren. Regels - denk naast geluidsnormen ook aan bijvoorbeeld de rendementseisen voor verwarmingstoestellen - kunnen dan op basis van realisme gaandeweg steeds verder worden opgetrokken.’

Licher nam de uitnodiging aan en benadrukte dat overheid en technische sector elkaar keihard nodig hebben. ‘We moeten daarbij voorkomen dat we tijdens de transitie op elkaars stoelen gaan zitten. De overheid schept na goed overleg met alle betrokken partijen de kaders, daarbinnen is het aan de fabrikanten om met oplossingen te komen. Vanuit overheidszijde stimuleren wij met financiële regelingen de energietransitie.’ Daarbij doelde hij met name op de uitbreiding van de ISDE-subsidie en de oprichting van een Warmtefonds ten behoeve van woonlastenneutrale financiering. De gezamenlijke inspanningen van overheid en markt moeten leiden tot wat Licher de ‘duurzame droom’ noemt: de levering van warmte en energie als dienst met gegarandeerde leveringsprestaties. ‘Waarbij de consument niet zijn eigen spaargeld of hypotheek hoeft aan te spreken.’

De Nederlandse Verwarmingsindustrie is een onafhankelijke vereniging op het gebied van warmte-opwekking, -distributie en -afgifte, lucht- en stralingsverwarmingssystemen, regelapparatuur en rookgasafvoersystemen; gericht op informatievoorziening en advies over de rol van verwarming in de gebouwde omgeving.

**De Nederlandse
Verwarmingsindustrie**

De Nederlandse Verwarmingsindustrie is aangesloten bij FME en de European Heating Industry Association.

Schaalvergroting, consortia, standaardisatie en totaaloplossingen

Schaalvergroting is een andere sleutel tot succes, aldus Licher. 'Initiatieven als de Renovatieversneller leiden ertoe dat woningcorporaties steeds meer hun vraag gaan bundelen. Het zal leiden tot grotere tenders en aanbestedingen, waarbij marktpartijen ook gevraagd worden om totaaloplossingen te bieden. Een totaalaanpak van woningen, in plaats van een keten van marktpartijen die allemaal een stukje van de oplossing aandragen. Dat vraagt om vergaande standaardisatie en de vorming van consortia die bij de complete

verduurzaming van grote hoeveelheden woningen advies uitbrengen, de juiste totaaloplossing aandragen én ook de uitvoering voor hun rekening kunnen nemen. Het gaat erom dat je in één keer de complete vraag van een corporatie of consument kunt beantwoorden.' Onderweg naar die nieuwe ontwikkelingen kunnen marktpartijen volgens Licher nu al aan de slag met het plukken van laaghangend fruit. 'Want ook met betrekkelijk eenvoudige aanpassingen kunnen woningen nu al flink verduurzaamd worden.'

Transitievisie van de NVI

De Nederlandse Verwarmingsindustrie wil volop aan de slag met de door Licher geschetste korte en lange termijn. In de informatiemap die bij het verlaten van de zaal werd uitgedeeld stonden de quick wins voor energiebesparing al op een rij: het isoleren van woningen. De inzet van nieuwe producten en systemen met hogere rendementen en lager energieverbruik. En het instellen van een verplicht onderhoudscontract voor verwarmingssystemen om - naast veiligheid - een optimale inregeling te garanderen.

Daarnaast presenteert de brancheorganisatie diverse verwarmingsstrategieën als leidraad voor de energietransitie binnen de gebouwde omgeving.

CV-ketel op groen gas en waterstof

Voor veel woningen gaan de vertrouwde cv-ketel op groen gas en de waterstofketel uitkomst bieden. Groen gas zal op grotere schaal beschikbaar moeten komen, waterstof is kansrijk maar vraagt nog om onderzoek en meer praktijktests. Voor de inzet ervan zijn naar verwachting geen grote ingrepen aan toestellen en transportnetwerk nodig.

Hybride en elektrische warmtepomp

In veel andere gevallen bieden hybride en elektrische warmtepompsystemen uitkomst. Hiervoor moeten respectievelijk de productie van groen gas en de opwekking van duurzame

elektriciteit omhoog en zijn aanpassing van afgiftesystemen in de woningen zelf én verzwaring van het elektriciteitsnet noodzakelijk.

Warmtenet

In overige gevallen zullen warmtenetten (op basis van industriële restwarmte, een centrale of geothermie) moeten worden aangelegd. Dat is ingrijpend en kost veel tijd en flink wat geld. Het vraagt bovendien in huis om forse aanpassingen en meer ruimte. De cv-ketel moet worden vervangen door een zogenaamde afleverset en er moet een aparte boiler bijgeplaatst worden. De warmtedistributie moet aangepast worden. Bovendien heeft de bewoner geen keuzevrijheid.

Kijk voor meer informatie op www.verwarmingsindustrie.nl

Rijnstate Arnhem

**‘Een betrouwbaar klimaat
is hier van het hoogste b**

tsysteem elang'

Rijnstate Arnhem behoort tot de 26 grote opleidende ziekenhuizen in Nederland en verleent hooggespecialiseerde medische zorg aan haar patiënten. Om die zorg steeds verder te verbeteren wordt het ziekenhuiscomplex volop gerenoveerd en uitgebreid met nieuwbouw. Ook de klimaatinfrastructuur wordt gemoderniseerd. In de ketelruimte zijn onder meer vier nieuwe Bosch Uni Condens 8000 HR-ketels in cascade geplaatst, met elk een vermogen van 1200 kW.

Ger Basten (Bosch Thermotechniek)
en André Zweers (Croonwolver&dros)

‘Al met al is het rendement met ruim 12% gestegen ten opzichte van de conventionele opstelling’

‘Wij kregen de opdracht voor alle technische vernieuwing binnen de zogenaamde ‘hot floor’: de bundeling van afdelingen voor intensieve zorg, waaronder de ok’s, de intensive care en het Centrum voor Vrouw en Kind’, vertelt André Zweers, realisatiemanager bij Croonwolver&dros. ‘Een gunning op basis van onze nieuwe werkwijze en een alliantiecontract. Daarbij zijn we afgestapt van de traditionele rolverdeling opdrachtgever-opdrachtnemer-onderaannemer. Hier werken opdrachtgever, adviseur en installateur als 100% gelijkwaardige partners samen, dragen we gezamenlijk de verantwoordelijkheid en verdelen we open en eerlijk de profits.’

Infrastructuur

Zweers beschrijft de vernieuwde hoofdinfrastructuur als een kransslagader die dwars door het ziekenhuis loopt en aftakkingen kent naar alle essentiële afdelingen. ‘Daarlangs worden onder meer de elektriciteit voor alle

medische apparatuur, maar ook de ventilatie, stoom, warmte en warm water geleverd. Het kloppend hart bevindt zich in het installatiegebouw achteraan op het ziekenhuiscomplex.’

Hoge temperatuur

Voorheen stonden in dat installatiegebouw twee warmtekrachtkoppelingen, een grote warmwaterketel en een stoomketel. ‘Door het oorspronkelijke plan van aansluiting op stadsverwarming ging een streep. Dus moesten er hoge temperatuur HR-ketels komen voor de levering van cv-warmte en warmwater. De keuze viel op samenwerking met Bosch Thermotechniek vanwege eerdere praktijkervaringen, betrouwbare kwaliteitsoplossingen, prijs en vergaande kennis, ervaring en service.’

Bedrijfszekerheid

Na berekeningen en goed overleg viel de gezamenlijke keuze van Rijnstate, Croonwolver&dros en Bosch Thermotechniek op vier nieuwe Bosch Uni Condens 8000 HR-ketels.* Ze leveren dankzij een compacte, hoge uitvoering veel vermogen op weinig vierkante meters én bieden volgens Zweers de bedrijfszekerheid die nodig is in een medische omgeving. ‘De betrouwbaarheid van klimaatinstallaties is hier van het hoogste belang.’

Technisch vernuft

De Bosch HR-ketels zijn in cascade geplaatst en fungeren ze als elkaars back-up. ‘Bosch Thermotechniek heeft de kans op storing of uitval nog verder teruggebracht in de regeltechniek. Hun technische vernuft en maatwerk hebben geleid tot de benodigde redundantie. Ook de combinatie van de uitgebreide Bosch CC8311 modulaire regeling en de aansturing via een Honeywell beheersysteem dragen eraan bij. Net als de dubbele uitvoering van andere essentiële delen van het installatiepark en een noodenergievoorziening. We laten hier niets aan het toeval over.’

Column

De weg van geleidelijkheid

Meer rendement, lagere NOx-emissie

Namens Bosch Thermotechniek wijst Ger Basten, assistent teamleider Utiliteit en Industrie, op andere winstpunten. 'Deze ketels leveren ondanks de gewenste hoge cv-aanvoertemperaturen een rookgaszijdig rendement van meer dan 97,5%. Dat rendement schroeven we verder op door ook het hydraulische traject te optimaliseren, waardoor een lagere retourtemperatuur wordt bereikt. Uitstootregels worden steeds strenger. Met deze installatie blijft Rijnstate ruim onder de huidige normen voor NOx-emissies. Al met al is het rendement met ruim 12% gestegen ten opzichte van de conventionele opstelling, maar we kunnen nog meer bereiken. Laat dat een uitdaging zijn.'

Teamwork

Alle betrokken partijen zijn zeer tevreden over de samenwerking en het resultaat. 'Rijnstate, Bosch Thermotechniek, Honeywell en Croonwolter&dros hebben als één team gewerkt', besluit Zweers. 'Er is optimaal gebruik gemaakt van elkaars kennis, creativiteit en flexibiliteit. De technische dienst van Rijnstate heeft hier een opleiding on the job doorlopen tijdens het installeren en inregelen van de Bosch-ketels. Zij zijn zelfstandig in staat in actie te komen voor eerstelijns servicewerkzaamheden. Bosch Thermotechniek verzorgde bij ingebruikname de NOx-metingen en de Eerste Bijzondere Inspectie (EBI).'

Op pagina vier leest u over fase 7 van Buitenhof in Lelystad. Een van de laatste nieuwbouwprojecten in Nederland waar woningen nog mogen worden aangesloten op het aardgasnet. Omdat de bouwvergunning voor 1 juli 2018 werd vergeven. Wat blijkt: het merendeel van de kopers kiest voor de directe investering in een all-electric oplossing. Daarnaast zijn er kopers die liever stap-voor-stap verduurzamen met een hybride installatie of een HR-ketel.

Het is een sprekend voorbeeld van hoe de gasloze trend zich voortzet en er tegelijk volop alternatieven zijn voor mensen die de geleidelijke weg van verduurzaming kiezen. Nefit Bosch biedt voor elke klantwens in de particuliere markt en de projectenmarkt een breed aanbod oplossingen: all-electric, hybride en HR. Voor nieuwbouw, maar ook voor de verduurzaming van bestaande woningen. Tegelijkertijd zetten we vol in op innovatie, bijvoorbeeld op het gebied van warmtepompen. Het resultaat daarvan presenteren we op VSK 2020, van 4 tot en met 7 februari.

'De ketel op gas als onmisbare scharnier naar een aardgasloos 2050'

Diezelfde geleidelijkheid in verduurzaming zien we bij de opkomst van warmtenetten. Die draaien grotendeels op duurzame bronnen. Met als betrouwbare back-up steeds vaker onze grootvermogen Bosch-ketels, want de levering van warmte moet gegarandeerd worden. Het zijn grote ketels die draaien op aardgas, in de meeste gevallen ook voorbereid op toekomstige (duurzame) gassoorten. Ook hier geldt: de ketel die draait op gas is het onmisbare scharnier naar een aardgasloos 2050.

Natuurlijk kunnen we bij de doorontwikkeling van bestaande producten en de ontwikkeling van nieuwe, kansrijke oplossingen – denk aan de waterstofketel – putten uit enorm veel expertise en ervaring binnen het internationale Bosch-concern. Maar we slaan waar mogelijk ook branchebreed de handen ineen. Om de innovatie voort te sturen en bij te dragen aan het steeds verder terugdringen van de CO₂-uitstoot en het bevorderen van de circulariteit in de gebouwde omgeving. Het bewijs daarvan is de bundeling van krachten door marktpartijen in de onlangs opgerichte Nederlandse Verwarmingsindustrie.

Jan Blom

Marketing Manager
Nefit Bosch

* Eerder al waren door Eco Steam twee Bosch-ketels geplaatst om door verhitting van water stoom opwekken. Stoom dat onder meer gebruikt wordt voor luchtbevochtiging en diverse medische processen.

‘Een segment waarin je met de HR-ketel nog prima uit de voeten kunt’

‘Nefit TrendLine II AquaPower: de ideale oplossing voor klein bemeten installatieruimtes’

Dichterbij biedt mensen met een verstandelijke beperking of gedragsproblemen op diverse locaties in Gelderland, Brabant en Limburg een thuis waar het fijn en zo gewoon mogelijk leven is. Service Vonk Groep (SVG) verzorgt voor deze klant de vervanging en het onderhoud van installaties in diverse kleinschalige complexen voor beschermd of begeleid wonen. ‘Als installateur moet je naast je technische skills hier ook affiniteit hebben met bewoners en begeleiders’, vertelt directeur-eigenaar Sjef van IJzendoorn gedreven.

De werkzaamheden die SVG verzorgt, vinden plaats in de complexen die eigendom zijn van Dichterbij. ‘Je ziet dat bij dit soort organisaties steeds meer complexen worden afgestoten en men overgaat op de huur van panden die in bezit zijn van bijvoorbeeld woningcorporaties of vastgoedbedrijven’, aldus Van IJzendoorn. ‘Wij werken voor deze klant binnen meerjarenonderhoudsplannen.

Richting het einde van de levensduur van een installatie kijken wij grondig naar wat de beste keuze is: kun je op basis van de onderhoudshistorie met de bestaande HR-ketel zonder al te ingrijpend onderhoud nog enkele jaren voort? Of lopen de kosten daarvoor te hoog op en is de investering in een nieuwe installatie financieel en wat betreft betrouwbaarheid en comfort gunstiger?’

Meerjarenonderhoudsplan

'Daarbij kijken we dus nadrukkelijk naar de toekomstplannen van de klant met het bewuste complex', benadrukt Van IJzendoorn. 'Staat het op de nominatie om op korte termijn verkocht of - en dat kan soms ook - gesloopt te worden? Je begrijpt dat er in de meeste gevallen niet in een warmtepomp of een andere duurzamere oplossing geïnvesteerd wordt. Dit is nu typisch zo'n segment waarin je met de HR-ketel nog prima uit de voeten kunt. Onlangs hebben we in diverse complexen in totaal vijftien verouderde ketels vervangen door Nefit TrendLine II AquaPower HR-ketels. Een energiezuinige, compacte oplossing met een ruime warmwatervoorraad aan boord. De ideale oplossing voor klein bemeten installatieruimtes in complexen waar toch al snel vijf à zes bewoners plus hun begeleiders wonen, afwassen, wassen draaien en douchen. En waar tegelijkertijd diverse leef- en slaapruidtes comfortabel warm gestookt moeten kunnen worden.'

Inleven en aanvoelen

Niet alleen technische vakkundigheid, maar ook het menselijke aspect zijn volgens IJzendoorn essentieel in het werken voor een klant als Dichterbij. 'Een autistische bewoner die over je schouder wil meekijken tijdens de onderhoudswerkzaamheden. Aanvoelen wanneer je met je werk misschien voor onrust binnen de bewonersgroep zorgt. Of die boomlange, ietwat angstaanjagende bewoner die geen vlieg kwaad blijkt te doen en je een groot plezier doet als hij een stukje in je busje over het terrein mag meerijden. Het vraagt om extra inleving en ervaring en goed overleg met de woonbegeleiders van Dichterbij. Niet alleen van mij en mijn vrouw waarmee ik ons bedrijf run, maar ook van onze medewerkers. Wij vinden dat dat ons werk extra leuk maakt.'

De onlangs geïnstalleerde Nefit TrendLine II AquaPower HR-ketel in een complex van Dichterbij voor begeleid wonen in Heijen.

Selcius Koude- en Klimaattechniek:

‘Gegarandeerd goede halverwarming én veel tap- en proceswater op hoge temperatuur’

De hallen in Warmond van waaruit Koninklijke Dekker jarenlang hout distribueerde krijgen een nieuwe bestemming. Ze worden als opslag-, distributie en procesruimtes verhuurd. Zo is er onder meer het distributiecentrum van diverse webshops in sportkleding en -artikelen gevestigd. Onlangs werden er vijf Bosch Condens 7000F ketels geplaatst.

Huisinstallateur Selcius Koude- en Klimaattechniek uit Mijdrecht ontwierp de complete installatie in 3D. ‘De Bosch Condens 7000F is de nieuwe generatie grootvermogen HR’, vertelt directeur Edwin van den Heuvel. ‘Of je er nu een opslagruimte mee wilt verwarmen, een droogproces mee wilt aansturen of juist veel water nodig hebt voor productieprocessen, met deze ketel kan het allemaal. Met name het hoge temperatuurbereik is daarbij ideaal. Naast natuurlijk de energiezuinigheid, de degelijkheid, de betrouwbaarheid en de service waar Bosch om bekend staat. En niet te vergeten het feit dat deze ketels met het oog op de toekomst geschikt zijn voor zowel hoog- als laagcalorische gas én vloeibare gassoorten.’ En geschikt om in de toekomst de installatie uit te breiden met een warmtepomp om er zo een bivalent systeem van te maken.’

Solo én in cascade

Drie van deze Bosch Condens 7000F HR-ketels staan solo opgesteld en zorgen elk afzonderlijk voor de verwarming en het warme water in een van de ruim bemeten hallen.

Voor de allergrootste hal koos Van den Heuvel voor een cascade van twee van deze ketels. ‘Ze zijn voorzien van eenvoudig te bedienen Bosch MX25 control units. Modulaair op te bouwen met onder meer de Bosch CR 400-thermostaat. Bij een van de ketels hebben we gekozen voor de meest uitgebreide regeling van Bosch, de CC8313. Om met name ervaring op te doen met het op afstand uitlezen en aansturen van de ketel, via de geïntegreerde Modbus- en internet- interface. Het geheel staat onder ‘centrale regie’ van een voorgeprogrammeerde, per zone vraaggestuurde regeling van Johnson Controls.’

Heaters en leidingen

Verder verving Selcius waar nodig de heaters en het leidingwerk in een deel van het totale complex. Een goed afgiftesysteem is immers essentieel. ‘Ook overwegen we nog de aanleg van een waterbehandelingsstelsel, omdat in een deel van het huidige leidingnetwerk sprake is van zuurvorming’, aldus van den Heuvel. ‘Dat is het gevolg van de grote houtmotkachel die hier vroeger stond.’

Edwin van den Heuvel (Selcius) en Michel Honings (Nefit Bosch).

Bosch Condens 7000F

- ▶ Voor wooncomplexen, utiliteitsgebouwen en industrie
- ▶ Van 75 kW tot 300 kW
- ▶ Meer vermogen mogelijk met cascade-opstelling
- ▶ Nieuwe generatie aluminium warmtewisselaar, lange levensduur
- ▶ Maximale cv-aanvoertemperatuur 95 °C
- ▶ Ook geschikt voor tapwaterbereiding
- ▶ Modulatiebereik: 1:6 en maximale werkdruk 6 bar
- ▶ Hoge maximale ΔT (50 K): geen open verdeler nodig
- ▶ Lage hydraulische weerstand: minder pompenergie nodig
- ▶ Geschikt voor hoog- en laagcalorisch gas en vloeibare gassoorten
- ▶ Optimale aansturing via innovatieve Bosch-regelingen
- ▶ Te integreren in gebouwbeheersysteem
- ▶ Monitoring en beheer op afstand mogelijk
- ▶ Robuuste kwaliteit, modern design
- ▶ Energie- en kostenbesparend

BOSCH

Postbus 3, 7400 AA Deventer

Nefit Bosch SupportLine

T. 0570 602 206

E. verkoopnederland@nefit.nl

www.nefit-bosch.nl